

բովին այլ կերպ է: Ըստութիւնները առհասարակ կատարվում են այնքան սուս ու փուս, որ մարդ ակամայից յիշում է այն անհեղուոր՝ թէ «Եթէ Աստուած Գարբիէլ հրեշտակապեսի ուղեկցութեամբ ճանապարհորդելիս՝ պատահաբար ընկնէր մեր քաղաքը ընտրութիւնների ժամանակ, անշուշտ պիտի բացականչէր՝ «Ահա իմ սուեզծած մարդիկ, որ աշխարհի ստեղծութելոց մինչև այսպիսէ է Ամիր-Նվաբամին, որպէս թէ հայ «զաջաղներ» հաւաքվել են Մաքսահմանի վրա յարձակվելու նպատակվածը գիմել է հայոց առաջնորդին կրապութիւնի կրապութիւն է, թէ տութիւն է և պատասխանատութիւն է առել: Անո՞յնապէս քննիչները մենք գու՝ այդ լուրը ստուգելու համար:

Բերլինում հաստարակվող գերմանական
սկզբ» շարաթաթերթի № 52-ի մէջ «
Հայոց Ֆիւերի մի յօդուածը, Ein Sie-
rmenier Վերնագրով: Այդ յօդուածի մէջ մ-
ասն պատմված են պարսկական սահմա-
ռում տեղի անեցած անցքերը: Յօդուածը
արկված է Սալմաստի Ղալասար աւանդից:

Այս օրերս Վանից Թիֆլիս եկաւ Վանի
և Նախակին հիւաստոս Միրզա Հիւսէյն
Վանի կառողածի միջոցին, իր մար
բանունքներով գրաւեց հայերի համալրու
Կա ուղևորվում է Թէհրան, ուր մաս
նել «Թէհրան» անունով պատկերազարդ
թաթերթ, կէար պարսկերէն և կէսը հա

Այսէկու հովանոմքերի 15-ին, կուլիասեամն
ապահական կայտանի շինութեան մէջ
այ այգեստը ծական ցուցահան
ապահան համովէսին ներկայ էին երկրագ
եամ մինիստրի վազօրը, Թիֆլիսի փոխհա
պետարք, մամուլի ներկայացուցիչները և
ահանովէսին մասնակցող գիւղանտեսները
ահանովէսը բաց պէտք է լինի ամեն օր ժամի
մինչև 4-ը, մոտաքը արժէ 20 կօպէկ, աշխատ

Թիվլիսի գումայի հոկտեմբերի 13-ի նիս
այնաւորների մեծամասնութեան ցանկութեան
այնաւոր Ա. Բարօվ բարձրաձայն կարդաց
և նեալ կարծիքը որը կցվեց օրագրութեան
«Հոկտեմբերի 6-ին կասարած քաղաքաց
ընտրութիւնը՝ ես համարում եմ անկանո
տեսալ հիմունքների վրա. 1) Խշան թ
նօվի արկղը խակոյն չը վերցվեց, եր
յայտնեց, թէ հրաժարվում է քուէարկիւն
շարունակվեց ճայնաւորների կանչելը
«Կ» տառը. 2) Նախագահը շարունա
քուէարկիւթիւնը մինչև «Լ» տառը, ծ
ւանելիս մէկի սահմանը մարմռ, ենթա

գումայի քննութեան իշխան թուրամանօվիլի ժամականի իմպէլլը թոյլ տուեց երկու զիտասների անձնական արժանիքների դառնութիւնը. 3) Այդ հարցի վերաբերմամբ ունեցած խօսակցութիւնների միջոցներ, արձակ աստղներ եղան, թէ կանզիգաստ որին են ասպասակ քսէ տուել և որին հանգամանքու որ չեր կարող չաղել այն նաևորների վրա որոնք վես չեն օգտ

լանց քուէնմրից, 4) Խշխան Թումանովի լի ժարիկելուց յետոյ նախազանը չը հարցում է անձանց, որոնք թերթիկներով թեկնած էն առաջարկված, մինչդեռ այդ անձինք բնութ առաջ հրաժարված էն, կարող էլ մաճայնութիւն տալ քուէնմրիկելու՝ Թումանովի հրաժարվելուց յետոյ, 5) Ն զահը, մերժելով ձայնաւորներին՝ նոր թու հանվէս ըերելու՝ իշխան Թումանովի ժարականից յետոյ, զրկեց ձայնաւորներ մեծ մասը՝ քուէ տալու իրանց կարծիքը և լի արժանաւոր թեկնածուն, 6) Նախ հր չը ցանկանաւոլ քուէնմրիւթեան եւ կե ձայնաւորների առաջարկութիւնը

ւանդպալօվիլ քուէարկութեան կահունա
թեան մասին, ինչը վճռեց շարունակել
արկութիւնը. 7) Այդ պատճառով քուէ
թիւնն առաջ գնաց անհորմալ կերպով,
հետև ձայնաւորմելիք մի մասը քուէարկի
տեսակ պայմաններում, իսկ միւնքները
տառից յետոյ ուրիշ տեսակ պայմանն
Աչքի առաջ ունենալով բալոր վերեւ յիշ
ըս, ես գանուում եմ, որ այսպիսի կար
պատճառինաստ պաշտօնեալիք ընտրուի
ինչպէս է քաղաքազմվինը, որ տեղի ու
հսկանեմքից 6-ին, բայց ուրիշիկ, անհորմալ
մաններում, և որի նմանը տեղի չէ
ուրիշ ունենալու համար առաջ գույն է

Թթվապահ բնիքավարութեան պատճեան
մէջ, պէտք է համարլի անկանոն, որ
առջի չընկցած, ուստի անձրածեալ և
մարտամ, որ նշանակլի նոր բնարաւթիւն
դաքային կանօնագրութեան 119 յօդ
համաձայն»:

Այդ գարսթիքն սրացան և մը քար
այնաւորները Բացի գրանից, ձայնաւոր Գա-
լիպութեան իր կազմից Ներկայացրել է մի
առարանված կարծիք՝ հոկտեմբերի 6-ի ըն-
եան դէմ:

«Մուլժի» վերջին համարում՝ կարգացնեալը. «Ներսիսեան դպրոցի հոգաբարձուածանինայ ծառայութիւնը վերջացած է վեց տարվաց ամսաւայ ամիսներին։ Մինչդեռ առարկաների մասին ոչ մի տեղ ույն

լավում. Բնիչ է պատճառը: Հրաւիրում ենք
հոգաբարձութեանը՝ օրինականութեան հետո և այսուհետո...»: Տարաբաղդաբար, այդ-
քանի համարձակ տօնով զրկված առողերը ձշմար-
տութեան նշայլ անդամ չեն պարունակում, և
հետեանը են լոկ «Մուրճի» խմբագրի տեհանա-
քին՝ անպատճառ մի բան ասած լինելու... Մեր
դժբաղդ ամսագրի խմբագրից մի լաւ յատկութիւն
միայն ունիք, — ար ի վարիուս վմսել բայց այժմ
երկի այդ յատկութիւնից էլ զրկված է: Ձշմար-
տութիւնը հետեալն է: Ներխիսեան զարույի հո-
գաբարձութիւնը ընտրված է 1894 թւի յուլի-
սին. հաստատութիւնը տեղի է ունեցել 1894
թւի օգոստոսին. հոգաբարձութիւնը, գպլոցի կա-
նօնագրութեամբ, ընտրված է 4 տարով և ու-
րեմն նրա ժամանակամիջոցը լուսանում է 1898
թւի օգոստավին: Հրաւիրում ենք «Մուրճի» խմբ-
ագրին՝ ձշմարտութեան հետեալու...

Յաւելով պէտք է նկատենք, որ անցեալ համարում վկայ «Ավալի» շաբաթաթերթից վերդրած լուրի մէջ մի շատ մեծ սխալ է մտել:— Ոչ թէ թողարկված է հայերէն և վրացերէն լեզուներով ժողովուրդ ու ուսուցանական ուսուախութեան համար:

թթւ լուսներ կարդալը ինչպէս հաղորդել էինք,
այլ միայն թատրօնական ներկացացումներ տալը
Աւշակեան ճաշարանում, ժողովրդի համար:

Եղբայրներ Միլեաններ 150 միրկ գաղթականների համար պատրաստել տուեցին բոլորվին նոր շարեր, 410 կտոր մեծերի և 60 կտոր փոքրերի համար, և այսօր բաժանեցին գաղթականներին Գրիգոր Նախոցնեանի միջոցով։ Ավտոս միայն, որ ստուամաններ ոչ ոք չունի։ Կտ կը լիներ, եթէ մէկ ուրիշ անձն էլ ստուամանների հոգուը յանձն առնէր, աղատելավ այդ խեղճերին ձմեռվայ յրտերից։

ԳԱՆՉԱԿԻՑ մնկ գրում են հոլուսիբերի 16-ից,
«Այսօր նահանգական դատարանում, գործի վճի-
ռը կարգալուց յետոյ 12 տարի տաժանակիր
աշխատանքի դատապարտված կալանաւոր Ռւ-
սութաղա Բարփրսէկով փորձ փորձեց փախչել
լայց հսկող զինապուրի, և զլիստորապէս դա-
տարանի ստորին ծառայոյ Ֆեօդօր Մինինի ջան-
քերով՝ փախատականին կարողացան բանել հէնց
դատարանից մի 30 քայլ հեռաւորութեան վրա»:

ՅԱԼՈՏՐԻ ԵՄ ԵՒՈՒՐԾ մաղ զրում են. «Աստրա-
լիանի հայոց կօնսիստորիխան դեռ սեպտեմբերի
սկզբներում հրամանագրին էր զործակալներին
առաջնորդ Արքաստակիս արքեպահկապասի թեմը
այցելելու մասին»: Կարծիք չը կայ, որ այդ լուրը
շատերին ուրախութիւն պատճառեց, որովհե-
տեւ սրբազնը ինքը անձամբ ծանօթանալով
տարիներով թագնված ինտիբոներին՝ կարսէ էր
վերջնականապէս լուծումն տալ զրանց: Եւ
երբ ամենքս սպասում էինք նրա զալուն,
յանկարծ նոյն կօնսիստորիխան զրում է թէ.
«Խնչ և ինչ պատճառներով ո. առաջնորդը
անկարող է այժմ այցելել իր հօտին, ուստի իր
փոխարքն ուղարկում է կօնսիստորիխայի անդամ
Գ. քահանայ Մկրտչութեանցին»: Եկաւ Մկրտչու-
մանն քահանան, և այսուղ մնալով մէկ շա-
բաթ, ի միջի այլոց քննեց քահանաների մէջ
տարածայնութիւն ծագեցնող հարցը, ընդունեց
ժողովրդի զրաւոր և ըերանացի ինտիբոնը և
ուղեսրվեց վէպի Արմակիր, տանելով իր հետ
ժողովրդի համակրանքը»:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՐՋԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«Daily News» Առաջիկ Կ. Պօլսի թղթակիցը հետապում է. «Հայոց պատրիարքը քաղաքական և կրօնական ժողովի հետ միասին կազմում է մի յիշատակագիր՝ սուլթանին ներկայացնելու համար: Պատրիարքը չափազանց զգոյշ է վարդում և աշխատում է ոչ մի այնպիսի խօսք չործածել, որ յուղմունիքի պատճառ կարողանայ դառնալ: Յիշատակագիրը ներկայացրած է ժողովին և այժմ քննավում է: Նրա մէջ չօշակիված են տարրական պահանջներ՝ հայերի տեղափոխութեան մասին քաղաքից քաղաք կամ մի տեղից միւս տեղ, որուրի խնամատարութեան և հարբուտահարվածների պաշտպանութեան մասին»:

ԿՐԵԱՏԵՒ ՀԱՐՑԸ

«Daily News» լրագրի Հոսմի թղթակիցը հետպարփկ տեղեկութիւններ է հալզորում կրեալկան հարցի գրութեան մասին։ Քետութիւններ առաջարկեցին Բ. Դիան լնադունել Կրետի ինքնավարութեան իրանց մշակած ծրագիրը, որի բառ Բ. Դուռը սկզբունքով համաձայնվեց։ Բ. Դուռը պատասխանեց, թէ սուլթանը համաձայնում էր ինքնավարութիւն տալ Կրետին մինչև առերազմը, կամենալով արխնհեղութեան առաջն առնել բայց մի և նոյն ժամանակ դիտարութիւն չունէր գուրս բերել թիւրքաց զօրքեց կղզուց և համաձայն չէր, որ այնպիսի նամակապես նշանակվի, որը կախում չունենար բանից։ Կղզու վրա ունեցած իր գերազոյն իշանութիւնից սուլթանը ամեններն չի հրաժարվի, այց պատրաստ է ինքնավարութիւն առա հետեւ

ալ պայմաններով. 1) կղզու վրա կարգը պէտք թիւրքաց զօրքերը վերականգնեն, թիւրքաց առայտովեան մէջ գանվող եւրօպացի օֆիցիէրի ասմանաստարովեան տակ. 2) նահանգապետ է շահնակիում թիւրքահպատակ քրիստոնէայ, ընդունած Բ. Գրան և պետովթիւնների համաձայնութեամբ. 3) 1868 թւի Հայէպաօի սահմանադրութեամբ. 4) կրտսեր կատարվում են Բ. Գրան և պետովթիւնների համաձայնութեամբ. 4) կրտսեացիւրը միայն տասանորդ կը վճարեն Թիւրքիային. աքսային եկամուռաների մի մասը գործադրվում կղզու կարիքների մաս:

Կրտսէ կղզու զիլաւոր քաղաքից և նրա շըր-
ականերից պատվամաւորները խաղական պա-
երազմական նաւով գնացին կատելի—Միլօ-
ստամօ, Ծէտինով նահանգում, ուր տեղի կո-
նայ ազգային ժողովի նախադասի ընտրութիւ-
ուն: Երբ պատվամաւորները կանչյա կը վերա-
ռանան, ծովագետներին կը մատուցանիլի մի
հաստակպիր, որի մէջ թւած կը վճռն այն կէ-
երը, որոնց վրա պէտք է հիմնվի կղզու ինքնա-
պատվիւնը: Ապատվամբական առաջին կօմիտէ-
լի կաղմակերպող կադուրախիս առաջարկեց
պատվամբների բոլոր պարագլուխներին և աղ-
ային ժողովի անդամներին հաւաքվել իր նա-

ունում Սիլոպօտանուում հրաւիրված ժողովը, մինչև անգամ հայրենիքի դաւաճանութեան մէջ մեղադրում նրան։ Կադուրախիս սակայն շտամակինել է ստացել որանցով մատնացոյց են նում այն վտանգաւոր հետանջների վրա, ո-ոնք կարող են տեղի ունենալ նրա դարձանելու և եզն եզնակի պատճառով։

Թէ հրան, հոկտեմբերի 1-ին
Այս ընդհարումից յետոյ, որ վերջեւս տեղի
ննդայան հայերի և քրդերի մէջ պարակա-թիւր-
ական սահմանադրութեան, Բ. Դուռը խիստ զի-
տմներ արտա պարսից կառավարութեան, որ-
էս զի վերջնընը կաբանաւորէ և իր ձեռքը յանձ-
է քրդերի սրից պատված և Պարակասանն ա-
սաստանած հայերին, հակառակ զէսքրում սպա-
սցել է իր զօրքերով սահմանն անցնել և «զա-
պաներին» բոնելով՝ իր արգարագատ զա-
սաստանն անել: Եթէ հանուցեալ Նարէզդին-
անը կենապանի լինէր, կամ նախկին Սալբապամը
ու պաշտօնում, այդ սպանալիքը էժան չը նըս-
ի թիւրքաց կառավարութեան, սակայն ներկայ
էժիմի ժամանակ, թիւրքաց սպանալիքը ունե-
աւ իր ազգեցութիւնը: Պարսից կառավարութիւնը
ուսպագրել էր թաւլիդի կուսակալ Ամիր-Նիզամին՝
ուուզարկել հայերի սները, բանտարկել յանցաւոր
այլերին և թիւղանոթի կապել: Դրանից յետոյ
կալեցին պարսից սոսորին պաշտօնեաների զազա-
ռութիւնները. Սալբապատում մի քանի պաշտօ-

ասասապարում, տունէ տուն ընկած սկսեցին ուղարկութիւններ անել, բայութիւններ գործ նել չօտարել կանանց պատիւր բանտարկել արդկանց և այլ բարբարութիւններ անել: Այդ ուրագ գաղանութիւնները կատարվում էին ոչ թե բա համար, որ կառավարութեան շահերն էին զգալիս պահանջում, ոչ պարսից պաշտօնեան ըրեք կառավարութեան շահերն աչքի առաջ ունի. նա իր պաշտօնավարութեան ժամանակ շխատում է շատ կարճ միջոցում հարստանալ: Նա զէսքը ներկայացել էր, այդ բոլոր գաղանութիւնները միջոց էին իրանց դատարկ զըրանները դրամով լցնելու: Խալքաստցիների արքաներն ինպիլները և հեռագիլները՝ ուղղած միլ-Նիլամին և Արագատականի հայոց ստացորդական փոխանորդին՝ ոչինչ հեաւանք չունեան:

